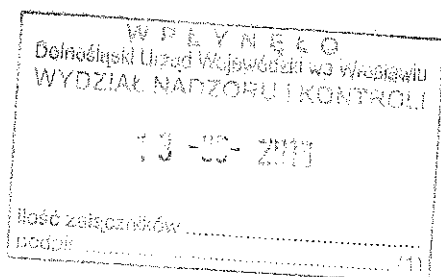

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-KNPS.431.6.16.2013

Wrocław, dnia 28 maja 2013 r.

**Pani
Małgorzata Twardziszewska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Żołnierska 13
58-562 Podgórzyn**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 20-22 marca 2013 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Marta Bożek – starszy inspektor wojewódzki: przewodniczący zespołu, Ewelina Zygmunt – inspektor wojewódzki: kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Podgórzynie, ul. Żołnierska 13, 58-562 Podgórzyn z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2012r. do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 28 grudnia 2012 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na I półrocze 2013 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Małgorzata Twardziszewska, zatrudniona na stanowisku Kierownika od dnia 15 maja 1990 r. Pani Małgorzata Twardziszewska jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 6 maja 2013 r. protokół kontroli zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20.

Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 8, 9, 11, 12 nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 1 i 5 ustawy. Natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3, 4 nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb.

Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadanie wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6.

Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8, 9 nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

W Gminie Podgórzyn realizowane są zadania wskazane z art. 110 ust. 4 i 9 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie wytaczała powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy. GOPS nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy).

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Podgórzyn zamieszkałą przez 8 014 mieszkańców (stan na 25.02.13 r.) W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 16 osób, w tym 4 pracowników socjalnych terenowych. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W przypadku GOPS w Podgórzynie wskaźnik ten jest spełniony.

Wojewoda Dolnośląski ocenił negatywnie działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Podgórzynie w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

Na sformułowanie powyższej oceny wpływ miały następujące uchybienia/nieprawidłowości:

- a) błędny tok postępowania administracyjnego w sprawach udzielenia schronienia osobom tego pozbawionym,
- b) brak uchwały dotyczącej zwrotu wydatków na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego,
- c) brak aktualizacji wywiadów środowiskowych w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej po raz kolejny oraz w przypadku gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie,
- d) brak dokumentów potwierdzających dochód osoby/rodziny ubiegających się o przyznanie pomocy,
- e) brak wniosków o udzielenie pomocy lub brak daty wpływu na wnioskach o pomoc, brak wskazania terminu od kiedy klient oczekuje pomocy w przypadku ubiegania się o świadczenie od miesiąca innego niż miesiąc złożenia wniosku,
- f) lakonicznie, nierzetelnie i niestarannie przeprowadzone wywiady środowiskowe, na których dokonywano poprawek za pomocą korektora,
- g) brak wskazania w uchwale dotyczącej szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat wskazania kosztu 1 godziny świadczonych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- h) brak poświadczenia za zgodność z oryginałem kopii dokumentów dołączonych do wywiadów,
- i) brak wywiadu alimentacyjnego u osób, o których mowa w art. 103 ustawy,
- j) brak uchwały dot. ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia,
- k) przyjęcie oświadczenia z pouczeniem o odpowiedzialności karnej bez wymaganej treści,
- l) brak zmiany wysokości przyznanego zasiłku stałego wskutek zmiany dochodu rodziny przekraczającego 10 % odpowiedniego kryterium dochodowego,
- m) wady nieistotne w decyzjach administracyjnych ustalających pomoc w formie zasiłków celowych specjalnych,
- n) doręczenie decyzji administracyjnej niezgodnie z art. 39 k.p.a.,

- o) błędne ustalenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej wskutek zmiany dochodu o 10 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

W czasie czynności kontrolnych dokonano następujących ustaleń:

W zakresie udzielenia schronienia osobom tego pozbawionym stwierdzono, że „Osoba zgłaszająca się do tut. Ośrodka otrzymuje skierowanie do schroniska. Jednocześnie jest informowana placówka, że należność za pobyt osoby Ośrodek ureguluje przelewem po otrzymaniu noty księgowej za dany miesiąc oraz wystawiamy decyzję przyznającą zasiłek celowy – opłata za pobyt w schronisku”.

Zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Po otrzymaniu wniosku strony o pokrycie kosztów pobytu w schronisku i rodzinnego wywiadu środowiskowego należało wydać decyzję przyznającą tymczasowe miejsce noclegowe w schronisku oraz skierowanie do placówki celem przedłożenia w tej jednostce. W decyzji należało wskazać m.in.: adres schroniska dla osób bezdomnych, okres realizacji świadczenia od dnia (data rozpoczęcia pobytu) do dnia faktycznego pobytu w placówce, nie dłużej jednak niż do dnia (wskazać datę do kiedy pomoc ta będzie udzielana). Należy mieć na uwadze, że pomoc w formie przyznania miejsca noclegowego w schronisku ma charakter tymczasowy, a decyzja w tym zakresie jest wydawana w ramach uznania administracyjnego. Natomiast wydawanie kolejnych decyzji przyznających zasiłki celowe z przeznaczeniem na opłatę za pobyt w schronisku, na podstawie otrzymywanych not księgowych, bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego nie jest postępowaniem prawidłowym.

Gmina Podgórzyn nie posiada uchwały określającej zasady zwrotu wydatków na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego. Zgodnie z art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej rada gminy ma obowiązek podjąć uchwałę dot. zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będące w zakresie zadań własnych gminy (wydatki na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe), które podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.

W zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych, zasiłków celowych oraz pomocy w formie dożywiania dzieci stwierdzono, że część IV kwestionariusza wywiadu środowiskowego dot. osób lub rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu) sporządzano co pół roku, bez względu na częstotliwość przyznawanej pomocy. W przypadku, gdy klient kolejny raz składał wniosek o pomoc, a od ostatniego wywiadu nie minęło 6 miesięcy, nie przeprowadzano nowego wywiadu lecz uzupełniono wcześniejszy wywiad o informacje dot. planowanej pomocy na rzecz osoby i zatwierdzono plan pomocy. Ponadto w sprawie nr 4 (D.K.) dot. zasiłku okresowego zmieniono wysokość przyznanej pomocy ze względu na zmianę sytuacji dochodowej rodziny bez wymaganej ustawowo aktualizacji wywiadu środowiskowego.

Zaznaczyć należy, że powyższy tok postępowania jest niezgodny z art. 107 ust. 4 ustawy, który stanowi, że w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczeń z pomocy

społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządza się nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Ponadto w sprawie nr 1 (T.E.), nr 2 (H.M.) dot. zasiłków okresowych, nr 1 (S.D.), nr 2 (P.J.) dot. zasiłków celowych, nr 2 (I.B.) dot. zasiłku celowego specjalnego, nr 3 (R.F.) dot. dożywiania dla osób dorosłych w aktach brakowało dokumentów na podstawie, których zgodnie z art. 107 ust. 5 b ustawy ustala się sytuację osobistą, rodzinną i dochodową osoby ubiegającej się o pomoc.

W sprawie nr 1 (T.E.) dot. zasiłku okresowego, nr 1 (E.Z.), nr 2 (J.Ś), nr 3 (E.Ż) dot. dożywiania dzieci, nr 3 (D.T.) dot. przyznania zasiłku stałego, nr 1 (I.B.) oraz nr 2 (R.T.) dot. zasiłku celowego specjalnego, nr 3 (R.F.) dot. dożywiania osób dorosłych w dokumentacji akt spraw brakowało wniosków o udzielenie pomocy.

W sprawach nr 1 (T.E.) dot. zasiłku okresowego, nr 1 (R.L.), nr 2 (T.J.) dot. prawa do świadczeń opieki zdrowotnej oraz nr 2 (M.K.) dot. pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego stwierdzono brak daty wpływu na wnioskach o udzielenie pomocy. Natomiast w sprawie nr 2 (H.M.) dot. zasiłku okresowego pomoc udzielona została od miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku, brakowało na nim stosownej informacji klienta dot. okresu od jakiego strona oczekuje pomocy.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy, świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Ustawa o pomocy społecznej nie formułuje wymogów, jakim powinien odpowiadać wniosek o przyznanie pomocy. Może być to żądanie zgłoszone w formie pisemnej, jak i ustnej. W tym ostatnim przypadku pracownik Ośrodka, któremu osoba zainteresowana ustnie zgłosiła wniosek, winien stosownie do wymogów art. 67 § 2 pkt 1 k.p.a. sporządzić protokół z ustnego przyjęcia podania. Ponadto zaznaczyć należy, że wszelką dokumentację dostarczaną do Ośrodka przez stronę należy oznaczyć datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty złożenia wniosku, a tym samym ustalenia, od kiedy przysługuje pomoc. Na podstawie właściwie oznaczonego wniosku, należy ustalić bowiem, od kiedy pomoc przysługuje oraz według którego miesiąca obliczyć dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o świadczenie. Zgodnie bowiem z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją (...).

Natomiast zgodnie z art. 54 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Ponadto mając na uwadze, że wniosek o przyznanie pomocy nie musi mieć określonej treści zasadnym jest zawarcie w nim informacji dot. okresu na jaki pomoc winna być przyznana w przypadku gdy klient nie oczekuje pomocy od miesiąca jego złożenia.

W GOPS w Podgórzynie w większości sprawdzonych spraw wywiady środowiskowe przeprowadzane były w sposób lakoniczny. Nie odzwierciedlały faktycznej sytuacji strony. Z treści przeanalizowanych dokumentów nie wynikało z jakich środków finansowych ponoszone są koszty utrzymania mieszkania, zakupu środków czystości oraz środków higieny

osobistej. Wywiady zawierały nierzetelne informacje dot. sytuacji dochodowej stron. Mając na uwadze art. 12 ustawy o pomocy społecznej pracownik winien sprawdzić czy w sprawie nie zachodzi dysproporcja między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby oraz czy jest ona w stanie przewyciężyć trudną sytuację życiową, wykorzystując własne zasoby majątkowe. W kwestionariuszach wywiadów dokonywano poprawek danych przy użyciu korektora. Należy mieć na uwadze, że część wywiadu środowiskowego wypełniana zgodnie z oświadczeniem strony i podpisana przez nią jest traktowana jako protokół i podlega wymogom określonym w art. 68 kodeksu postępowania administracyjnego. Art. 71 k.p.a. stanowi: „Skreśleń i poprawek w protokole należy dokonywać tak, aby wyrazy skreślone i poprawione były czytelne. Skreślenia i poprawki powinny być stwierdzone w protokole przed jego podpisaniem”. W razie późniejszego stwierdzenia, że sytuacja opisana w wywiadzie środowiskowym nie odpowiada rzeczywistości, należy sporządzić stosowną notatkę służbową, odebrać oświadczenie od strony lub przeprowadzić inne dowody. Ponadto wywiad środowiskowy jest podstawowym instrumentem pracy pracownika socjalnego, który umożliwia mu zapoznanie się z sytuacją prawną i faktyczną osoby czy rodziny ubiegającej się o przyznanie świadczeń, a następnie podjęcie właściwych działań zmierzających do udzielenia właściwej pomocy. Winien zatem być sporządzony w sposób staranny i rzetelny.

W aktach sprawy nr 1 (S.G.), nr 3 (D.T.), nr 5 (B.Ż.), nr 6 (M.O.) dot. zasiłków stałych brakowało wywiadu alimentacyjnego u osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej. Należy zaznaczyć, że jeżeli istnieją osoby, które zgodnie z obowiązkiem alimentacji mogą dostarczyć osobie potrzebującej niezbędnych środków utrzymania, to ich powinności wyprzedzają świadczenia z pomocy społecznej. Prawo do świadczeń z systemu pomocy społecznej należy zatem traktować jako wtórne i uzupełniające wobec alimentów.

W sprawie nr 2 (M.K.) dot. udzielenia pomocy osobie opuszczającej zakład karny kopie dokumentów dołączonych do wniosku o przyznanie pomocy nie były poświadczone za zgodność z oryginałem przez pracownika socjalnego przeprowadzającego wywiad, co jest niezgodne z treścią § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W sprawach o ustalenie zasiłków celowych specjalnych nr 1 (I.B.) i nr 3 (H.P.) w treści sentencji wydawanych decyzji Ośrodek błędnie używał nazwy przyznanego świadczenia, jako „zasiłek celowy” zamiast „zasiłek celowy specjalny”. Ponadto w sprawie nr 1 (I.B.) dot. zasiłku celowego specjalnego decyzję doręczono osobie upoważnionej do jej odbioru bez wskazania daty doręczenia, co jest niezgodne z art. 39 k.p.a, który nakłada na organ administracji publicznej doręczanie pism za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

W sprawie nr 4 (A.B.) dot. dożywiania osób dorosłych w dokumentacji znajdował się druk oświadczenia z pouczeniem o odpowiedzialności karnej bez wymaganej treści podpisany przez Stronę oraz pracownika socjalnego. Wobec tak przyjętego dokumentu trudno stwierdzić jaki fakt lub stan prawny miał w nim zostać potwierdzony.

W sprawie nr 1 (A.Z.) decyzją nr GOPS-DPS11/I/2012 z dnia 27.02.12r. dot. odpłatności mieszkańca za pobyt w DPS ustalono odpłatność Strony za pobyt w placówce w wysokości 333,90 zł m-nie. Odpłatność Gminy ustalono w wysokości 2212,08 zł m-nie. W związku ze zmianą kryterium dochodowego w pomocy społecznej od X.12r. zmieniono

Stronie wysokość zasiłku stałego również od X.12r. W wyniku zmiany sytuacji dochodowej Strony w X.12r. przekraczającej 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej decyzją z dnia 18.10.12r. nr GOPS-DPS11/II/2012 zmieniono odpłatność Strony za pobyt w placówce do kwoty 379,40 zł m-nie od 01.10.12r. Odpłatność Gminy ustalono w wysokości 2166,58 zł m-nie od 01.10.12r.

Zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy, zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Z przepisów ustawy o pomocy społecznej nie wynika wprost, od którego momentu następuje zmiana odpłatności za świadczenie niepieniężne w przypadku zmiany sytuacji dochodowej strony. W takim przypadku powinno się stosować odpowiednio art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej uznając, iż zmiana odpłatności np. za pobyt w dps, a tym samym zmiana decyzji powinna nastąpić od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła faktyczna zmiana dochodu. Faktyczna zmiana dochodu nastąpi wówczas, kiedy zostanie stronie wypłacona kwota np. z tytułu renty bezpośrednio na konto, bądź osobiście. W związku z powyższym w X.12 r. A.Z. winna nadal ponosić odpłatność za pobyt w placówce w wysokości 333,90 zł, a pozostałą różnicę wynikającą ze zmiany średniego kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej powinna wносить Gmina. Zatem w X.12r. po stronie mieszkańca dps powstała nadpłata w kwocie 45,50 zł, którą należy zwrócić Stronie. Natomiast po stronie Gminy powstała niedopłata w tej samej wysokości, którą należy wyrównać na rachunek dps.

W sprawie nr 2 (B.L.) dot. odpłatności mieszkańca za pobyt w DPS, decyzją GOPS-DPS/9/I/2011 z dnia 28.04.11r. ustalono odpłatność Strony za pobyt w placówce w wysokości 641,05 zł m-nie od III.11r. Odpłatność Gminy ustalono w wysokości 1696,72 zł m-nie. W wyniku zmiany miesięcznego kosztu utrzymania w dps od II.12r. decyzją nr GOPS-DPS/9/I/2012 z dnia 08.03.12r. nie zmieniono odpłatności Strony za pobyt w placówce od 01.02.12r., która wynosiła nadal 641,05 zł m-nie, natomiast odpłatność Gminy ustalono w wysokości 1828,63 zł m-nie. Sytuację dochodową od III.11r. Strona udokumentowała decyzją właściwego organu w sprawie emerytury, zgodnie z art. 107 ust. 5b, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej. Wysokość emerytury to kwota 928,30 zł. Taka wysokość dochodu została potwierdzona również w znajdującym się w aktach kwestionariuszu wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 30.03.11r. przez pracownika socjalnego dps. Natomiast podstawą ustalenia odpłatności Strony za pobyt w placówce była informacja telefoniczna pracownika księgowości w K. oraz nota księgowa wystawiona za III.11r. uwzględniająca emeryturę w kwocie 915,79 zł.

W wyniku zmiany sytuacji dochodowej Strony w III.12r. przekraczającą 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej decyzją z dnia 11.04.12r. nr GOPS-DPS/9/II/2012 zmieniono odpłatność Strony za pobyt w placówce do kwoty 690,00 zł m-nie od 01.03.12r. Odpłatność Gminy ustalono w wysokości 1779,68 zł m-nie od 01.03.12r. Zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy, zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Z przepisów ustawy o pomocy społecznej nie wynika wprost, od którego momentu następuje zmiana odpłatności za świadczenie niepieniężne w przypadku zmiany sytuacji dochodowej strony. W takim przypadku powinno się stosować odpowiednio art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej uznając, iż zmiana odpłatności np. za pobyt w dps, a tym samym zmiana decyzji powinna nastąpić od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła faktyczna zmiana dochodu. Faktyczna zmiana dochodu nastąpi wówczas, kiedy zostanie stronie wypłacona kwota np. z tytułu renty bezpośrednio na konto, bądź osobiście.

Mając na uwadze powyższe oraz okres objęty kontrolą od dnia 01.01.12r. Pani B.L. winna ponosić odpłatność za pobyt w placówce w miesiącach I-III.12r. w kwocie 649,81 zł m-nie, a pozostałą różnicę wynikającą ze zmiany średniego kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej powinna wносить Gmina. Zatem w okresie I-III.12r. po stronie mieszkańca dps powstała nadpłata w kwocie 22,67 zł, którą należy zwrócić Stronie. Natomiast po stronie Gminy powstała niedopłata w tej samej wysokości, którą należy wyrównać na rachunek dps.

W dokumentacji dot. zasiłków stałych ustalono, że w sprawie nr 5 (B.Ż.) decyzją nr ZS 8122/52/II/2012 z dnia 15.10.12r. zmieniono Stronie wysokość zasiłku stałego do kwoty 249,00 zł m-nie od 01.10.12r. do 31.10.13r. Ustalając sytuację dochodową we IX.12r. uwzględniono zasiłek pielęgnacyjny – 153,00 zł, zasiłek rodzinny – 91,00 zł, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 170,00 zł. Nie uwzględniono natomiast dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła – 50,00 zł. GOPS w Podgórzynie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r., Nr 139, poz. 992 ze zm.). Zatem fakt pobierania dodatku w związku z dojazdem dziecka z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego winien być znany Organowi z urzędu, bądź możliwy do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej ustalając wysokość świadczenia od 01.10.12r. należało uwzględnić kwotę dodatku z tytułu dojazdu do szkoły w wysokości 50,00 zł wypłaconego we IX.12r. i przyznać zasiłek stały w kwocie 224,00 zł.

Natomiast decyzją nr ZS 8122/52/III/2012 z dnia 19.11.12r. zmieniono Stronie wysokość zasiłku stałego do kwoty 199,00 zł m-nie od 01.11.12r. do 31.10.13r. Ustalając sytuację dochodową w X.12r. uwzględniono zasiłek pielęgnacyjny – 153,00 zł, zasiłek rodzinny – 91,00 zł, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 170,00 zł oraz dodatek do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła w wysokości 100,00 zł, zamiast nadal 50,00 zł. Zatem zasiłek stały od 01.11.12r. należało nadal wypłacać w kwocie 224,00 zł.

W związku ze zmianą sytuacji dochodowej (uzyskanie wynagrodzenia za praktykę córki w I.13r.), zgodnie z art. 106 ust. 3a ustawy prawidłowo zmieniono wysokość zasiłku stałego od II.13r. do kwoty 155,92 zł m-nie, bowiem kwota zmiany przekroczyła 10% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Mając na uwadze powyższe w okresie od 01.10.12r. do 31.01.13r. Stronie należało wypłacać zasiłek stały w wysokości 224,00 zł m-nie (łącznie kwota 4 x 224,00 zł = 896,00 zł), natomiast wypłacono: X.12r. – 249,00 zł, XI.12r. – 199,00 zł, XII.12 – 199,00 zł, I.13r. – 199,00 zł (łącznie kwota 846,00 zł). W związku z tym należy wyrównać Stronie za ten okres zasiłek stały w kwocie 50,00 zł.

W sprawie nr 6 (M.O.) decyzją nr ZS 8122/30/II/2012 z dnia 18.07.12r. zmieniono Stronie wysokość zasiłku stałego do kwoty 318,33 zł m-nie od 01.07.12r. do 31.01.13r. w związku z zaprzestaniem pobierania od VII.12r. dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła. Przeliczenia wysokości zasiłku stałego w okresie jego pobierania przez stronę należy dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej, gdy zmiana dochodu osoby/rodziny przekroczyła kwotę 10% kryterium dochodowego odpowiednio osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zmiana wysokości wypłaconego świadczenia, a tym samym zmiana decyzji powinna nastąpić od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła faktyczna zmiana dochodu. Faktyczna zmiana dochodu nastąpiła w VII.12r. (brak wypłaty dodatku za dojazd), zatem wysokość zasiłku

stałego do kwoty 318,33 zł m-nie należało zmienić od VIII.12r., natomiast w VII.12r. nadal wypłacić świadczenie w kwocie 304,00 zł przyznane decyzją nr ZS 8122/30/I/2012 z dnia 27.01.12r.

W związku z tym należy kwotę nadpłaconego zasiłku stałego za VII.12r. w wysokości 14,33 zł [318,33 zł - 304,00 zł] wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych zwrócić do budżetu państwa, zgodnie art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

GOPS w Podgórzynie nie posiada uchwały dot. ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia. Zgodnie z art. 43 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej rada gminy w drodze uchwały określa wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie. Jeżeli pieniężna pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie przyjmuje postać jednorazowego zasiłku celowego, o którym mowa w art. 43 ust. 2, to przyznanie świadczenia może nastąpić wyłącznie na zasadach i pod warunkami określonymi w uchwale rady gminy. Rada gminy jest zobowiązana podjąć uchwałę, w której powinny znaleźć się trzy rodzaje unormowań: 1) dotyczące wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie, 2) szczegółowe warunki przyznawania tego zasiłku oraz 3) tryb przyznawania zasiłku celowego.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenia:

1. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.
Decyzja przyznająca tymczasowe miejsce noclegowe w schronisku winna zawierać: adres schroniska dla osób bezdomnych, okres realizacji świadczenia od dnia (data rozpoczęcia pobytu) do dnia faktycznego pobytu w placówce, nie dłużej jednak niż do dnia (wskazać datę do kiedy pomoc ta będzie udzielana).
Podstawa prawna: art. 36 pkt 2 lit. i, art. 48 ust. 2, art. 106 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały określającej zasady zwrotu wydatków na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.
Podstawa prawna: art. 96 ust. 2, ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. W przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządzać aktualizacje wywiadu. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządzać nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.
Podstawa prawna: art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

(Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustalać na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5b ustawy oraz oświadczeń o dochodach i stanie majątkowym.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 5 i 5b ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013 r., Nr 182 ze zm).

Termin wykonania: na bieżąco

5. Świadczeń z pomocy społecznej udzielać na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być udzielana z urzędu. W przypadku gdy osoba zainteresowana zgłosi wniosek w formie ustnej należy sporządzić protokół z ustnego przyjęcia podania. Wszelką dokumentację dostarczaną do Ośrodka przez stronę oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty złożenia kompletu dokumentów a tym samym ustalenia, od kiedy przysługuje pomoc.

Podstawa prawna: art. 102 ust. 1 i 2, art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), art. 67 § 2 pkt 1 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Termin realizacji: na bieżąco.

6. W celu ustalenia sytuacji faktycznej i prawnej osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia, a następnie podjęcie właściwych działań zmierzających do zaplanowania pomocy, rodzinne wywiady środowiskowe sporządzać starannie i rzetelnie, wypełniać wszystkie pola kwestionariusza wywiadu. Ponadto w wywiadach skreśleń dokonywać tak, aby wyrazy skreślone i poprawione były czytelne.

Podstawa prawna: art. 71 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Podjąć działania zmierzające do określenia w Uchwale Rady Miasta (dot. szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i tryb ich pobierania) wysokości kosztu 1 godziny świadczonych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.

Podstawa prawna: art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

8. Kopie dokumentów dołączonych do akt spraw potwierdzać za zgodność z oryginałem przez pracownika socjalnego przeprowadzającego wywiad środowiskowy.

Podstawa prawna: § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2012, poz. 712).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Przy ustalaniu uprawnienia do świadczeń z pomocy społecznej rozważać możliwość ustalenia z małżonkiem, zstępnym lub wstępnymi wysokość świadczonej przez nich pomocy na rzecz osoby ubiegającej się o pomoc.

Podstawa prawna: art. 103 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały dot. ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

11. Oświadczenia złożone pod odpowiedzialnością karną za składanie fałszywych zeznań odbierać wyłącznie z zawartą treścią potwierdzającą określony fakt lub stan prawny.

Podstawa prawna: art. 75 § 2 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Termin wykonania: na bieżąco.

12. Przeliczenia wysokości świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w okresie jego pobierania przez stronę dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej tj. gdy kwota zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Mając na uwadze:

- sprawę nr 5 (B.Ż.) dot. zasiłku stałego należy Stronie wyrównać świadczenie za okres 1.10.12r.-31.01.13r. w łącznej wysokości 50 zł.
- sprawę nr 6 (M.O.) kwotę nadpłaconego zasiłku stałego za VII.12r. w wysokości 14,33 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych zwrócić do budżetu państwa.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm), art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Termin wykonania:

- w sprawie nr 5 (B.Ż.) – niezwłocznie,
- w sprawie nr 6 (M.O.) - w terminie 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

13. Przeliczenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej tj. gdy kwota zmiany dochodu mieszkańca przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Zmianę odpłatności za świadczenie niepieniężne w przypadku zmiany dochodowej strony dokonywać, od miesiąca następującego po miesiącu w którym nastąpiła faktyczna zmiana dochodu.

W związku z powyższym w sprawach:

- nr 1 (A.Z.) zweryfikować odpłatność za DPS tj. rozliczyć nadpłatę w kwocie 45,50 zł po stronie mieszkańca placówki i niedopłatę w tej samej wysokości po stronie Gminy.
- nr 2 (B.L.) zweryfikować odpłatność za DPS tj. rozliczyć nadpłatę w kwocie 22,67 zł. po stronie mieszkańca placówki i niedopłatę w tej samej wysokości po stronie Gminy.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

14. W decyzjach administracyjnych w sposób właściwy określać jej elementy wyszczególnione w art. 107 k.p.a. W sposób prawidłowy należy wskazywać osnovę decyzji. Rozstrzygnięcia decyzji przyznających pomoc winny jasno określać rodzaj przyznanej pomocy.

Podstawa prawna: art. 107 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Termin realizacji: na bieżąco.

15. Decyzje administracyjne doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 46 k.p.a. kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Do wiadomości:

1. Pani Anna Latto
Urząd Gminy
ul. Żołnierska 14
58-562 Podgórzyn
2.a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Handwritten signature/initials

